

ניסיון לחלץ יהודיה במלחמת לבנון הראשונה (1982)

בעקבות מאמרו של אהרון יפה 'שגם צידון חלק מארץ ישראל היא' גיליון 216 (ניסן תשע"א אפריל 2011).

בן-ציון יהושע

מלחמת לבנון הראשונה (שמה הרשמי בתחילתה: **מבצע שלום הגליל**, ובר"ת: של"ג) התרחשה בין ישראל לסוריה ולארגוני טרור פלסטיניים שפעלו נגד ישראל בשטח לבנון, על רקע מלחמת האזרחים בלבנון. ישראל החלה בהפצצות של חיל האוויר הישראלי ב-4 ביוני 1982 כחלק ממבצע ערצב 19, שלאחריהן פלשה ישראל ללבנון ב-6 ביוני, והסתיימה כעבור 3 שנים, ביוני 1985, עם נסיגת כוחות צה"ל מרוב שטחה של לבנון והתייצבותם ברצועת ביטחון צרה לאורך הגבול. לאחר 18 שנים, ב-24 במאי 2000 נסוגו כוחות צה"ל לקו הגבול הבינלאומי בעקבות החלטת ממשלת ישראל בראשות אהוד ברק.

קבוצה של קציני חינוך היינו והצטרפנו ביום 6 ביוני 1982 לכוחות צה"ל שנכנסו ללבנון. נתבקשנו להיות 'פוליטרוקים', ולהסביר תחת אש לחיילים מדוע אנחנו נמצאים בלבנון. חלק מן ההרצאות על הגבעות הסובבות את ביירות היו תחת אש. בשעות הפנאי, בין הרצאה להרצאה, חרשנו את לבנון לאורכה ולרוחבה, לרבות שטחים שצה"ל לא הגיע אליהם, מבלי שאיש מנע בעדנו ומבלי שנאמוד את הסכנות שארבו לנו.

בג'וניָה (Junia), הנוצרית ברובה, השוכנת 15 ק"מ צפונית לביירות, התנהלו החיים כסדרם כאילו אין מלחמות בעולם. בעיר ובסביבותיה מתגוררים כ-350,000 תושבים. העיר ידועה בחופים, בקאזינו ובמועדוני הלילה שלה, כמו גם בשוק שלה. שפת הים היה מלא הורים וילדים, בעוד שבמערב ביירות היתמר עשן במלחמה שהתנהלה שם באותו זמן. לפתע הבחנו באישה מקומית בבגד ים מלווה שני ילדים ומגן דוד תלוי על צווארה. הערכנו שלפנינו אישה יהודיה. היא אישרה את הערכתנו. פתחנו איתה בשיחה בערבית ועד מהרה התברר שהיא נשואה למוסלמי מקומי ולה שני ילדים ממנו. באופן ספונטני הצענו לה לעלות על רכבנו ונביא אותה ואת ילדיה 'עוד יום' לארץ ישראל.

היא סירבה משני טעמים: אחת – היא רוצה להישאר עם בעלה בלבנון והשנייה – הוריה שעלו לארץ חרמו אותה על שנישאה ללא יהודי. ניתן היה להבין שהפרשה מכאיבה לה. בניסיון לקרב לבבות, ביקשתי ממנה את שם משפחתה ואת מקום מגוריה בארץ, שהרי ילדיה יהודים כשרים הם ומקומם בארץ ישראל. בשובי לירושלים איתרתי את הטלפון של משפחתה בירושלים והתקשרתי. המשפחה הייתה עוינת כלפי הבת משום שלדידם היא אשמה באסון שאירע במשפחה. הם סיפרו כי אחיה ניסה לעבור את הגבול אל תוך לבנון כדי לפגוע באחותו, שחיללה את כבוד המשפחה. בדרכו ללבנון נכנס לשדה מוקשים ונהרג. הם תלו באחות הלבנונית את אשמת מותו של האח.

ברור היה לי שאין סיכוי שפרשה מסובכת זו תסתיים בטוב וירדתי ממנה בעצב.